

Richard Dawkins

Bóg urojony

Magazyn „Discover” nazwał niedawno Richarda Dawkinsa „rottweilerem Darwina”, w uznaniu jego bezpardonowej, a przy tym przekonującej obrony teorii ewolucji. Dla „Prospect” Dawkins jest jednym z trzech najwybitniejszych współczesnych intelektualistów znanych szerokiej publiczności (pozostali dwaj to Umberto Eco i Noam Chomsky).

W *Bogu urojonym* Dawkins nie pisze (przynajmniej nie bezpośrednio) o biologii. „Bohaterem” jego książki jest religia i relacje między nauką a religią. Dawkins z całą mocą swojej wiedzy, talentu i intelektu wprost i bezpośrednio odrzuca religię i wszelkie jej roszczenia. Zaczyna od tego, że ukazuje fałsz założeń logicznych wierzeń religijnych, a potem – między innymi – pisze o ewolucyjnych korzeniach teizmu. Dawkins nie oszczędza bogów we wszelkich ich postaciach – kieruje ostrze swej krytyki zarówno przeciw cierpiącemu na obsesję seksualną krwawemu tyranowi Starego Testamentu, jak i przeciw znacznie łagodniejszemu (aczkolwiek wciąż nielogicznemu) „Boskiemu Zegarmistrzowi”, „odkryciu” oświeceniowych myślicieli. Rozpoczyna swą krytykę od logicznej wiwisekcji najczęściej przywoływanych argumentów za istnieniem Boga i na ich podstawie wykazuje, że jakakolwiek Istota Najwyższa jest bytem w najwyższym stopniu nieprawdopodobnym. W kolejnych rozdziałach możemy przeczytać o tym, w jaki sposób religia – a raczej wszelkie religie odwołujące się do Boga osobowego (rozdzielenie między krzyżem, gwiazdą Dawida a półksiężycem ma dla Dawkinsa znaczenie drugorzędne) – staje się obfitą pożywką dla wojen, niewyczerpanym źródłem bigoterii i dyskryminacji oraz narzędziem upośledzenia dzieci. Fascynującą lekturę stanowią rozdziały, w których Dawkins – tym razem jako biolog – poddaje miazdzącej krytyce dorobek nowych kreacjonistów, czyli (pseudo)naukowe ataki na ewolucjonizm.

Wniosek Dawkinsa jest jednoznaczny – religia (której kreacjonizm i różne teorie „inteligentnego projektu” są nieodrodnymi dziećmi) jest nie tylko nielogiczna. Jest szkodliwa, czasem wręcz śmiertelnie niebezpieczna, a obowiązkiem uczonego i humanisty jest zwrócić na ten fakt uwagę. Religie dość już narobiły zła, konkluduje Richard Dawkins, pora by wreszcie nauka zajęła należne jej miejsce.

[...] nie będę tu występował przeciwko jakimkolwiek szczególnym przymiotom Jahwe, Jezusa, Allaha ani też innych konkretnych bogów: Baala, Zeusa czy Wotana. Sformułuję Hipotezę Boga znacznie ostrożniej: istnieje przewyższająca człowieka (nadludzka), nadnaturalna istota inteligentna, która celowo zaprojektowała i stworzyła Wszechświat oraz wszystko, co się nań składa, w tym również nas, ludzi. Celem mojej książki jest obrona przeciwstawnego twierdzenia: jakikolwiek wystarczająco złożony inteligentny byt, zdolny do twórczego zaprojektowania czegośkolwiek, może powstać wyłącznie jako efekt złożonego i długotrwałego procesu ewolucji.

[fragment Rozdziału I]

O AUTORZE: Profesor Richard Dawkins zajmuje katedrę Charles Simonyi Professor for the Public Understanding of Science na Uniwersytecie Oksfordzkim, jest też członkiem New College. Międzynarodową sławę wykraczającą daleko poza środowisko naukowe przyniosła Dawkinsowi książka *Samolubny gen*. Uznanie dla Dawkinsa jako wybitnego uczonego i świetnego pisarza ugruntowały kolejne publikacje, między innymi *Rozszerzony fenotyp*, *Ślepy zegarmistrz*, *Rzeka genów*, *Wspinaczka na szczyt nieprawdopodobieństwa*, *Rozplatanie tęczy*.

Dawkins jest członkiem Royal Society oraz Royal Society of Literature. Za swe osiągnięcia naukowe i pisarskie otrzymał wiele prestiżowych nagród i wyróżnień, w tym między innymi Royal Society of Literature Award (1987), Michael Faraday Award of the Royal Society (1990), International Cosmos Prize for Achievement in Human Science (1997), Kistler Prize (2001), Shakespeare Prize (2005).

Książka *Bóg urojony*, która ukazała się w USA i w Wielkiej Brytanii jesienią 2006, natychmiast zyskała wielką popularność wśród czytelników (**ponad dwa miliony sprzedanych egzemplarzy**, I miejsce w brytyjskim i kanadyjskim Amazonie, II w amerykańskim, od dnia publikacji nieprzerwanie w pierwszej dziesiątce bestsellerów „New York Timesa”).

Prawa do książki zakupili już wydawcy z ponad trzydziestu krajów z czterech kontynentów.

Bestseller również w Polsce – trzy miesiące na pierwszym miejscu listy bestsellerów merlin.pl, dwa miesiące w I dziesiątce Empiku.

Z RECENZJI

Pełna polemicznej werwy, porywająca lektura [...] Dawkins naciera z furją, impetem i z siłą przekonujących argumentów.

„Guardian”

Wszyscy powinni przeczytać tę książkę. Ateiści wręcz pokochają Dawkinsa za błyskotliwą logikę i cięty język...

„The Economist”

Dawkins nie cofa się przed niczym przy udowadnianiu swej tezy...

„Sunday Times”

Niedawno magazyn „Prospect” uznał Dawkinsa za jednego z trzech najważniejszych współczesnych intelektualistów (obok Umberto Eco i Noama Chomsky’ego) [...] W *Bogu urojonym* Dawkins demaskuje i z pasją odrzuca religię we wszystkich jej postaciach, a czyni to z typowym dla siebie talentem, erudycją, intelektualną przekorą i poczuciem humoru. To świetnie napisany i doskonale uargumentowany wywód; lektura, po którą winien sięgnąć każdy, kogo interesuje temat religii i wiary oraz roli, jaką pełnią w społeczeństwie.

„Synopsis”

Richard Dawkins, słynny oksfordzki biolog, jeszcze podgrzewa temperaturę antyreligijnej wojny wszczętej ostatnio przez Daniela Dennetta i Sama Harrisa. Jak na naukowca, który zarzuca religii nietolerancję, sam napisał książkę wyjątkowo nietolerancyjną, pełną pogardy dla religii i ludzi wierzących. Niemniej Dawkins, któremu zawdzięczamy między innymi pojęcie samolubnego genu, przewidując krytykę, z jaką może się spotkać, tłumaczy, że jako naukowiec i humanista musi zwalczać religię, religia bowiem (a zwłaszcza wszelkiej maści, czy to chrześcijański, czy muzułmański fundamentalizm) zamyka ludzi na prawdę, prowadzi do ucisku kobiet, a perspektywą wiekuistego potępienia okalecza psychicznie nasze dzieci.

„Publishers Weekly”

Richard Dawkins zastosował wobec doktryn teologicznych takie same wysokie rygory intelektualne, jakie musi spełnić każda teoria naukowa.

„Scientific American”

O KSIĄŻCE

Wreszcie jeden z najlepszych żyjących współcześnie pisarzy-naukowców zebrał swoje poglądy na religię w świetnie napisanej książce.

Steven Pinker, Johnstone Professor Harvard University
autor *Jak działa umysł* i *The Blank Slate*

Ta książka jest jak łyk świeżego powietrza.

Matt Ridley, autor *Genomu*

Dawkins przywraca ludzkim odczuciom i przeżyciom należną im rangę [...] i to właśnie nadaje jego krytyce religii tak wielką siłę.

Philip Pullman, autor trylogii *Jego ciemne materie*

Ważna i odważna książka.

Desmond Morris, autor *Nagiej małpy* i *Ludzkiego zwierzęcia*

Richard Dawkins to prawdziwy prorok naszych czasów [...] W *Bogu urojonym* po raz kolejny prowokuje nas do myślenia.

J. Craig Venter

Świat potrzebuje pełnych pasji racjonalistów [...] Richard Dawkins w błyskotliwie napisanym *Bogu urojonym* dowodzi, że niewątpliwie jest jednym z takich ludzi.

James D. Watson, współodkrywca DNA,
Noblista, autor *Podwójnej helisy* i *DNA: tajemnica życia*

To mądra, pełna zrozumienia dla kondycji człowieka, rzetelna książka [...] Jeśli *Bóg urojony* nie zmieni świata, to mamy przechłapanie.

Penn & Teller

Dawkins [...] nie wyśmiewa religii i nie stosuje niezgrabnych kryteriów naukowych do jej oceny. Mówi tylko, że cała metafizyczna i quasi-historyczna warstwa religii jest zmyśleniem, że nie ma innego, lepszego świata, i nigdy nie było. Nie pójdziemy nigdy ani do nieba, ani do piekła. [...] Dawkins argumentuje sucho i przekonująco - nie obciążajmy sobie wyobraźni bajkami o cudownym pochodzeniu żuka i żaby.

Profesor Jacek Hołówka, „Gazeta Wyborcza”

Przekład: Piotr J. Sz wajcer

STRON 520, OPRAWA TWARDA OBWOLUTA, CENA 49,00 ZŁ, ISBN 978-83-85458-28-9